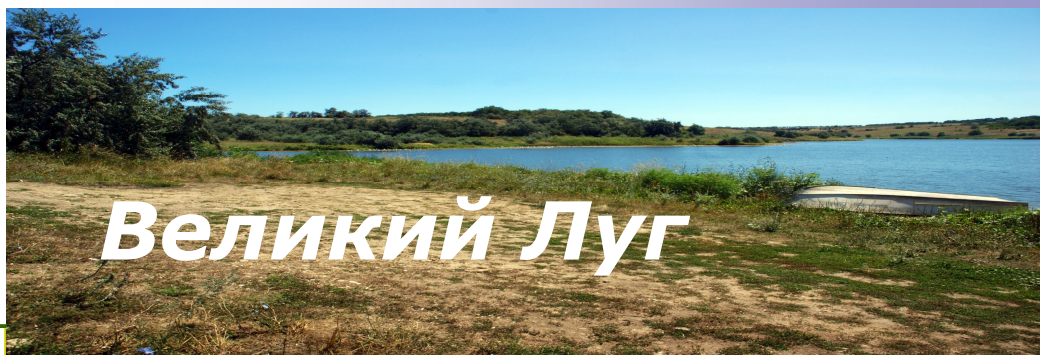

№ 12

1 жовтня 2013 рік

В цьому випуску:

Вітання Міністра Олега
Проскур'якова з Днем пра-
цівника лісу. 1

Дні Європейської спадщини 1

Під звуки козацьких пісень 2

Семінар ЕкоНГО 3

Спортивне свято
День здоров'я 3

“Майбутнє залежить від
тебе...” 4

Надзвичайно цінна знахідка 4

Загальна характеристика
рослинності парку 5

Трудові будні служби
державної охорони 5

Захистимо нашу природу 6

ВІТАННЯ МІНІСТРА ОЛЕГА ПРОСКУР ЯКОВА

З ДНЕМ ПРАЦІВНИКА ЛІСУ

Шановні працівники та ветерани лісового господарства!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята – Дня працівника лісу.

Ліс – наше найбільше природне багатство, запорука екологічної безпеки, пріоритетна складова народногосподарського комплексу і основа економічної стабільності країни. Збереження, примноження, дбайливе і раціональне використання цього безцінного національного скарбу – обов'язок не лише лісівників, а й громадськості, кожного жителя нашої рідної України!

Велике спасибі Вам, шановні працівники та ветерани лісового господарства, за невтомну працю і самовідданість. Сердечно бажаємо Вам та Вашим родинам міцного здоров'я, щастя, добра і достатку.

ДНІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПАДЩИНИ

Національний природний парк «Великий Луг» відзначив Дні Європейської спадщини, які щороку відбуваються у більшості європейських країн.

Близько 50 європейських країн, що приєдналися до Європейської культурної конвенції, святкують Дні європейської спадщини.

Традиція святкування Днів європейської спадщини офіційно започаткована у 1991 році Радою Європи, а з 1999 року проводиться під спільним патронатом Ради Європи та Європейської Комісії і покликана привернути увагу до культурної спадщини та її ролі у розвитку сучасного суспільства.

Сектором екологічної освіти та рекреації НПП «Великий Луг» організована відкрита для відвідування експозиція на тему: «Природні Заповідники України - спадщина для нащадків», яка була розміщена в Дніпрорудненській міській бібліотеці та бібліотеці сімейного дозвілля. Де були представлені фотоматеріали природи Національного природного парку «Великий Луг», путівники та буклети Парку, а також літературні видання, присвячені збереженню та відновленню природного фонду України та території національного парку. Проведені лекції та бесіди для учнів Дніпрорудненської спеціалізованої І-ІІІ ступенів школи-комплекс «Талант» на тему: «Національний природний парк. Дні Європейської спадщини».

Під звуки козацьких пісень...

Співробітники Національного природного парку «Великий Луг» 17 серпня провели щорічний фестиваль «Козацькі розваги», який в цьому році був присвячений медовому спасу. Фестиваль тісно пов'язаний з обрядами та традиціями українського народу і в основному носить жартівливий, розважальний характер. Кожного року він набирає обертів та стає у місцевих жителів бажаним та довгоочікуваним.

На відкритті свята зі словами привітання виступили голова міста Дніпрорудне Матвеев Є.С., директор Національного природного парку «Великий Луг» Лаба В.П. та президент молодіжної громадської організації клубу «Білі Ворони» Решетов С.О. Відкриття дійства прикрасив своїм чудовим співом народний хор «Калина».

На фестивалі можна було відвідати Містечко народних майстрів та придбати собі та своїм близьким гарні прикраси, духмяне мило, авторські іграшки, та інші дивовижні роботи майстрів та майстринь Запорізької області. Гарний козак пропонував кожному бажаючому власноруч викарбувати собі монету на щастя.

За традицією основу фестивалю складала конкурсно-розважальна програма між командами двох куренів «Великого Лугу» та «Білих Ворон». Молоді люди, під звуки козацьких пісень, продемонстрували глядачам і вболівальникам свої швидкість, витривалість та силу. Цікавими та видовищними були спортивні змагання з перетягування канату, піднімання гирі; силові вправи на руках, козацька бійка мішками з сіном. Всі глядачі були у захваті від жартівливих та їстівних конкурсів, під час яких командам було необхідно на швидкість заплести косу із стрічок, надуті повітряні кульки, з'їсти кавуна, або випити пляшку квасу, заїдаючи її хлібом.

В кінці конкурсної програми була проведена вікторина по козацтву, під час якої розгорнулося суперництво команд та гостей свята.

Наймолодші гості також не сумували – вони змагалися у конкурсі дитячого малюнку на асфальті «Моя улюблена тварина», та танцювали під дитячу музику. Переможець отримав приз у вигляді м'якої іграшки, а інші учасники отримали у подарунок цукерки.

Після підведення підсумків змагань капітани команд були нагороджені почесними грамотами, а всі учасники – баночками меду. А потім усіх присутніх пригостили кулішем приготованим за традиційним козацьким рецептом кухарями обох команд.

Адміністрація НПП «Великий Луг» вдячна Сімонову Максиму Олександровичу за надання спонсорської підтримки.

*Завідувач сектору екологічної освіти та рекреації НПП «Великий Луг»
Маркова Ю.Г.*

Семінар лідерів екологічних неурядових громадських організацій України

Співробітники сектору екологічної освіти та рекреації Національного природного парку «Великий Луг» прийняли участь у семінарі лідерів екологічних неурядових громадських організацій України (ЕкоНГО), який проходив на території турбази «Лиса гора» за ініціативою президента клубу «Білі Ворони» Сергія Решетова 28-31 серпня. Тема семінару «Вектори виживання і розвитку ЕкоНГО, що працюють з дітьми та молоддю в реаліях нинішньої ситуації». На запрошення відгукнулися Ірина та Віталій Вихристюк (Організація «Відродження» м. Татарбунари), Олександр та Олена Патаман (Козацька спеціалізована дружина "Січ" м. Запоріжжя) та екогрупа «Печеніги» м. Харкова на чолі зі своїм керівником Шапаренко Сергієм.

Гостей зустріли смачною юшкою та смаженими карасями, салом та солониною

Провідний фахівець з рекреації Дроздова Г.С.

власного приготування. Атмосфера семінару була дружньою і невимушеною.

На круглому столі учасники вислухали доповідь президента клубу і провідного фахівця з рекреації НПП «Великий Луг» Ганни Дроздової. В обговоренні проблеми подальшої роботи екологічних організацій, що працюють з дітьми та молоддю, було сформовано три головних напрямки. Ірина Вихристюк акцентувала увагу на психологічному аспекті екопросвіти, Марина Кривохижина (Екогрупа «Печеніги») аргументовано доводила важливість екопросвіти для вибору майбутньої професії роботи в структурі природно-заповідного фонду України. Сергій Балобін («Печеніги») відстоював значущість Інтернет-ресурсів для консолідації та інтеграції зусиль ЕкоНГО. Олександр Патаман наводив приклади радикального вирішення екологічних проблем та участь у такій роботі шкільної молоді. Лідер «Печенігів» Сергій Шапаренко конкретизував і узагальнив виступи.

Всі доповідачі високо оцінили спільну роботу клубу «Білі Ворони» та Національного природного парку «Великий Луг» в області екопросвіти і ековиховання.

Спортивне свято День здоров'я

Національний природний парк «Великий Луг» взяв активну участь у проведенні дня здоров'я. 13 вересня в с. Скельки до Дня здоров'я був проведений еколабіринт для учнів 2-10 класів Скелянської ЗОШ. Школярі повинні були пройти чотири станції лабіринту: «Туристичну», «Олімпійську», «Спортивну» та «Еколого-біологічну». Співробітники Національного парку організували та провели конкурси на «Еколого-біологічній» станції. Кожна станція розподілялась на три вікових рівня: 2-4, 5-7 та 8-11 класи. По одній команді з кожної вікової групи були нагороджені почесними грамотами Національного природного парку «Великий Луг» за найкращі результати показані під час проходження лабіринту.

Того ж дня була проведена перша осіння екскурсія по території Парку, а саме по туристичному маршруту «Сім Маяків». Відвідувачами маршруту стали учні 5-го класу Дніпрорудненської школи «Світоч». Завдяки сприятливим погодним умовам діти змогли сповна насолодитись природою Великого Лугу.

Сектор екологічної освіти та рекреації.

“Майбутнє залежить від тебе...”

Проблема смітників стоїть перед людством, мабуть, з того самого часу, як воно з'явилося на землі, і чим далі, тим вона стає серйознішою.

На сьогодні в Україні та в нашому регіоні проблема сміттєзвалищ – одна з найважливіших і найактуальніших серед проблем забруднення навколишнього природного середовища. Ця проблема настільки нагальна не тільки в Україні, а й у всьому світі, що навіть з'явився такий вислів "відходи беруть нас за горло".

У кожному людському помешканні утворюється величезна кількість непотрібних матеріалів та виробів, починаючи від старих газет та журналів, порожніх консервних банок, пляшок, обгортки, упаковок та харчових відходів, закінчуючи битим посудом, зношеним одягом та поламаною побутовою чи офісною технікою.

Викидаючи сміття, люди порушують один з основних екологічних законів кругообіг – речовин у природі. Адже, вилучаючи з природи чимало її надбань, людина змінює їх до невпізнанності повертає в природу у вигляді сміття, яке не розкладається на вихідні речовини природним шляхом.

Найсерйозніша проблема пов'язана зі стихійними сміттєзвалищами – забруднення ґрунтових вод. Вода – універсальний розчинник. Просочуючись крізь шари захоронених відходів, дощова (тала) вода "збагачується" різними хімічними речовинами, які утворюються у процесі розкладу сміття. Коли вона проходить крізь необроблені відходи, утворюється особливо токсичний (отруйний) фільтрат, у якому поряд з органічними рештками наявні залізо, ртуть, цинк, свинець та інші метали з консервних бляшанок, батарейок та

інших електроприладів. Причому це все приправлено барвниками, пестицидами, миючими засобами та іншими хімікатами. Ця отруйна суміш потрапляє до водоносних горизонтів, підземних вод та Каховського водосховища.

Друга проблема – утворення метану, пов'язана з анаеробними процесами, які відбуваються у захоронених шарах сміття без доступу повітря. Утворюючись, цей газ може поширюватись у землі горизонтально, накопичуватись у підвалах приміщень і вибухати там при запалюванні. Поширюючись у вертикальному напрямку, метан спричинює отруєння й загибель рослинності. За відсутності рослинного покриву починається ерозія ґрунту, захоронені відходи оголюються і виходять на поверхню.

Полігон складування побутових відходів міста Дніпрорудне розташований поряд з рекреаційною зоною НПП “Великий Луг”

Прибирання території узбережжя Каховського водосховища

На території НПП «Великий Луг» інспекторський склад ПОНДВ «Панай» постійно проводить роботи по виявленню та усуненню місць стихійних, незаконних сміттєзвалищ та успішно виявляють порушників, які складають та викидають з транспортних засобів сміття на території Парку. Згідно Закону України «Про природно-заповідний фонд» ст. 21; ст.64 п. е та ст.91 КУ про АП, передбачена відповідальність у вигляді дисциплінарного, адміністративного та кримінального покарання в залежності від матеріальних збитків нанесених природно-заповідному фонду.

Ми просимо допомоги у доброзичливих та чуйних жителів, яким небайдужа доля чистого екологічного довкілля. Звертайтеся за телефоном **(06175) 6-19-06**, якщо ви стали свідком того, що громадяни скидають сміття на територію НПП «Великий Луг».

Пам'ятайте, що ми не господарі природи, ми її складова, якщо ми не поважаємо її, ми не поважаємо себе. Наш з Вами моральний обов'язок залишити чисте довкілля майбутнім поколінням у спадок!!!

*З повагою начальник ПОНДВ «Панай» НПП «Великий Луг»
Гринь М.В.*

Надзвичайно цінна знахідка

На території національного природного парку «Великий Луг» 13 липня 2013 року, при проведенні планових обліків птахів, на островах Великі та Малі Кучугури, був знайдений на гніздуванні **Kocap Platalea leucorodia L.** Цей вид рідкісний для регіону та занесений до Червоної книги України. Пара загніздилася на стовбурі сухої тополі в заплавному лісі, в гнізді одне пташеня. На території парку вид знайдений вперше і його гніздування в регіоні раніше не спостерігалось.

Знахідка є надзвичайно цінною та свідчить про успішність діяльності національного природного парку «Великий Луг», як природоохоронної та науково-дослідної установи.

Науковий відділ НПП “Великий Луг”

Загальна характеристика рослинності парку

Територія парку знаходиться в межах степової природної зони: у підзоні різнотравно-типчакowo-ковилових степів. Тому зональним широтним типом рослинності у нашому регіоні є степова рослинність. Степова рослинність поділяється на підтипи: лучна, чагарникова, псамофітна (на піщаних ґрунтах), петрофітна (на кам'янистих відслоненнях) і галофітно-степова (на засолених ґрунтах).

У місцях з постійним зволоженням утворилися болота з відповідним типом рослинності. Болотна рослинність поділяється на три основні підтипи: очеретові, осокові та солончакові болота. Рослини, пов'язані з водним середовищем відносяться до типу водної рослинності які у свою чергу поділяються на три

Водяний горіх плаваючий

підтипи: надводна, плаваюча і підводна (занурена) рослинність.

Провідним фактором у формуванні рослинного покриву парку виступає рівень ґрунтових вод. Рослинний покрив досить різноманітний – тут поєднується водна рослинність, прибережно-водна, лучна рослинність, залишки заплавних лісів з переважанням дуба звичайного та тополево-вербових лісів, а також піщані сухі луки на верхівках грив архіпелагу «Великі та Малі Кучугури».

Найбільшу площу нині займає прибережно-водна високотравна рослинність, яка формує природний комплекс акваторії Каховського водосховища, піщані сухі луки, а також різних за площею островів навколо проток та заток. Водна рослинність приурочена до заплавних спокійних водойм,

оскільки в протоках на її розвиток негативно впливає коливання рівня води у Каховському водосховищі.

Найбільше поширення мають підводні угруповання занурених видів прикріплених до дна – куширу темно-зеленого, рдесника плаваючого, рдесника пронизанолистого.

Із ценозів видів з вільно плаваючим листям поширені угруповання жабурника звичайного. Трапляється також угруповання лататтевих – частіше глечики жовті, зрідка латаття білі. Значне поширення мають угруповання рідкісних реліктових водних видів, занесених до «Червоної книги України», таких як: водяний горіх плаваючий та сальвінія плаваюча, які спорадично трапляються у водоймах.

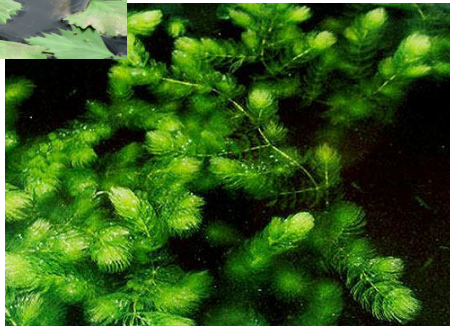
Прибережно-водна рослинність парку більш різноманітна та флористично багатша, ніж водна, і трапляється по всій території, утворюючи смуги. Переважають угруповання рогозу вузьколистого, рогозу широколистого та очерету звичайного

Луки (справжні й болотисті) поширені в заплавних лісах та на вирівняних та плескатих знижених елементах рельєфу. Зустрічаються болотисті луки з переважанням осоки гострої. Справжні луки відмічені з переважанням тонконогу лучного та пирію звичайного. Луки відзначаються флористичним різноманіттям і багатством, зокрема, тут виявлені види родини Бобові, Злакові.

У комплексі з луками трапляються ділянки заплавних лісів, як на островах, так і у вигляді смуг по берегам Каховського водосховища. Здебільшого це ліси з тополі чорної, тополі білої та верби білої. У підліску та травостой заплавних лісів домінують типові види ожини сизої, хвилівника звичайного. У заплавних лісах переважають лучні види та види узлісь.

У цілому, рослинний світ НПП «Великий Луг» відбиває різноманіття екоотопів, характеризується своєрідністю в зв'язку з розташуванням на природних межах степової зони Лівобережжя.

*Науковий співробітник ботанік – флорист
Шевченко А.В.*

Кушира темно-зелена

Трудові будні служби державної охорони НПП «Великий Луг»

З 30.08.13р. по 06.09.13р. службою державної охорони парку проведено ряд оперативно-профілактичних рейдів в межах території природоохоронного науково-дослідного відділення «Панай» з метою забезпечення дотримання природоохоронного законодавства на власних територіях. В ході проведення рейдів було виявлено шість фактів порушення режиму охорони території парку, про що було складено вісім протоколів про адміністративне правопорушення на винних осіб за порушення статті 64 п. е Закону України «Про природно-

заповідний фонд» відповідальність за яке передбачене статтею 91 Кодексу України про адміністративне правопорушення. Завдані державі збитки вказаними правопорушеннями склали 816 грн.

Опрацьовані адміністративні матеріали та заяви про відшкодування завданих матеріальних збитків направлено на розгляд Василівського районного суду. Сподіваємося робота яка виконується СДО НПП «Великий Луг» привчає громадян поважати природу та бережливо з нею поводитися.

Відділ державної охорони НПП «Великий Луг»

Захистимо нашу природу

Створення Каховського водосховища в другій половині двадцятого століття (1955–1958рр.) вплинуло на природні об'єкти, як позитивно так і негативно. Важливим фактором зміни умов життя людей є зміна гідрологічного режиму річок та затоплених земель, а також зміна стану навколишнього природного середовища в цілому.

Протягом тисячоліть люди прагнули жити в гармонії з природою, але через великий антропогенний вплив та його тяжкі наслідки постало питання щодо охорони природи. Щоб зберегти природу необхідно мати відповідальне та чесне суспільство. Постійне збільшення несанкціонованого рекреаційного навантаження призводить до зниження як ландшафтного, так і біологічного різноманіття. Також на територіях прилеглих до НПП «Великий Луг» відомі факти незаконного використання живих, зокрема водних, ресурсів, особливо в період нересту.

В Національному природному парку «Великий Луг», який був створений з метою охорони та відтворення природного середовища, діє сектор екологічної освіти та рекреації, який щорічно здійснює еколого-освітні заходи, випускає листівки та буклети, щоб привернути увагу суспільства до проблеми збереження для нащадків найбільш цінної флори та фауни.

Велику роботу по дослідженню території та водної акваторії парку проводить науковий відділ НПП «Великий Луг» спільно з Інститутом Зоології ім. Шмальгаузена Академії наук України, згідно з робочими програмами та планами дослідницької діяльності за напрямками: ентомології, іхтіології, орнітології, ботаніки. Серед головних напрямків дослідження – моніторинг стану біологічного та ландшафтного різноманіття в рамках щорічної програми «Літопис природи».

Працівники парку звертаються до всіх, кому не байдуже наше майбутнє та майбутнє наших нащадків – захистимо нашу природу!

Заступник директора—начальник наукового відділу

Йосипенко Т.Д.

Автор фото Бусел В.А.

Засновник та видавник газети
НПП «Великий Луг»

Свідectво про державну
реєстрацію

Серія 33 № 1003-278-Р від 03.12.2010 р.

Адреса НПП «Великий Луг»:

вул. Зелена 3,
м. Дніпропетровськ,
Василівський р-н,
Запорізька обл.,
71630

Тел./Факс: (06175) 6-65-78

Ел. пошта: grandmeadow@ukrpost.ua
grandmeadow@rambler.ru

Наш сайт: www.grandmeadow.org.ua

Редактор Маркова Ю.Г.

Тираж 500 примірників

Розповсюджується
Безкоштовно